

EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE YENİDEN YAPILANMANIN ÖĞRENCİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa EROL*, Gamze SEZGİN*, Serap ÇALIŞKAN* ve
Süha YILMAZ**

*Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Fizik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Buca

**Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Buca, 35150, İzmir.
E-mail: mustafa.erol@deu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, 1998-1999 öğretim yılından itibaren uygulanmakta olan "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanması" konusu "öğrenciler açısından" incelenmiştir. Daha önceden yapılan "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanmasının Fizik Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi" [1] çalışmasının devamı niteliğindeki bu çalışmanın temelini, Buca Eğitim Fakültesi'nin tüm ana bilim dallarının 2. ve 4. sınıf öğrencileri içinden rastgele seçilen yaklaşık 900 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanan kapalı uçlu bir anket oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS istatistiksel çözümleme programı kullanılarak değerlendirilmiş ve önemli bulguların altı çizilerek tartışmaya sunulmuştur.

ABSTRACT

Reconstruction of the Education Faculties which is in progress since 1998-1999 academic year, have been investigated in terms of the students point of view in general. A close ended questionnaire which has been applied to the 2nd and 4th year students from all the departments in Education Faculty of Buca having an overall number of 900 students making the base of the study. Obtained data have been computed by means of the well known statistical analyses program SPSS and the important conclusions are underlined.

GİRİŞ

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nce eğitimde gereksiz tekrarı önlemek ve kaynakların birleştirilmesi amacıyla Eğitim Fakülteleri'nin yeniden yapılanması gündeme gelmiş ve bu konuda yapılan çalışmalar karara bağlanarak 1998-1999 öğretim yılından itibaren tüm ülke çapında uygulamaya konmuştur [2,3]. Bu model ile daha önceden 4 yıl olan alan öğretmenliği programlarının bazı programlarda 3.5+1.5 şeklinde 5 yıla çıkarılması, alan derslerinin bünyesinde Fen-Edebiyat Fakültesi bulunan üniversitelerde Fen-Edebiyat Fakültesi öğretim elemanlarınca verilecek olması ve uygulanacak programın Fen-Edebiyat Fakültesinin programı olması gibi uygulamalar bazı gruplar tarafından desteklenmekte, bazı gruplar tarafından ise desteklenmemektedir. Bu nedenle uygulamaya konan modelin enine boyuna irdelenmesi modelin uygulandığı ve doğrudan etkilenen kişiler olarak *öğrencilerin* bu konu hakkındaki düşüncelerini tespit etmenin önemli olduğu düşüncesindeyiz. Sonuçta eğitimimizi şekillendiren öğretmenlerimizin daha iyi yetiştirilmesi amaçlandığına ve bu öğretmenlerimize de daha sonra ülkemizin geleceğini teslim edeceğimize göre, ülke koşulları içinde durumun sağlıklı bir şekilde değerlendirilerek gerçeklerin ortaya çıkarılması büyük önem taşımaktadır.

Yöntem ve Sonuçlar

Anketimizde iki bölümde toplam 26 soru bulunmaktadır. Araştırmamızın evrenini ülkemizdeki tüm Eğitim Fakülteleri'nin öğrencileri ve örneklemini Buca Eğitim Fakültesi'nin tüm ana bilim dallarının 2. ve 4. sınıflarından rastgele olarak seçilen yaklaşık 900 kişilik bir grup oluşturmaktadır. Anketimize katılım oranı % 90' nın biraz üzerinde olmuştur. Araştırmanın verileri SPSS paket programı kullanılarak işlenmiş, istatistik analizinde *normal frekans dağılımı*, *T-testi*, *varyans analizi* ve *Scheffe Testi* uygulanmıştır. Anketimize katılan Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin anketin 1. bölümü yani serbest değişkenler bölümüne ait özellikler aşağıdaki gibidir

- 1-Anketimize katılan öğrencilerimizin % 58.6' sı bayan ve % 41.4' ü erkektir.
- 2- Anketimize katılan öğrencilerimizin % 51.2' si ikinci sınıf ve % 48.8' i dördüncü sınıf öğrencisidir.
- 3- Anketimize katılan öğrencilerimizin % 24.5' i Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü, % 11.7' si Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, % 26.7' si Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, % 19.2' si İlköğretim Bölümü, % 5.8' i Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, % 3.1' i Eğitim Bilimleri Bölümü ve % 8.9' u Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nün öğrencisidir.
- 4- Yine ankete katılan öğrencilerimizin % 51.2' si üniversiteye girişte bölümlerini ilk 6 tercih içinde ve % 48.8' i de 7. ile 12. sıra arasında tercih etmişlerdir.

Anketimize katılan öğrencilerimiz “Yeniden Yapılanma” konusundaki görüşlerinin önemli noktaları aşağıdaki gibi özetlenebilir. Aşağıdaki değerlendirmede 3 rakamı %100 olumlu yaklaşımı 2 rakamı kararsızlığı 1 rakamı da %100 olumsuz yaklaşımı ifade etmektedir. Buna göre öğrencilerimizin büyük bir çoğunluğu;

- 1-“Yeniden Yapılanma”nın gerekli olduğunu düşünüyorlar (2.65).
- 2-“Yeniden Yapılanma” sonucunda bazı programların 5 yıla çıkarılmasının doğru olduğunu düşünüyorlar (2.16).
- 3-“Yeniden Yapılanma” sonucunda eğitim öğretimin niteliğinin artacağını düşünüyorlar (2.26).
- 4-“Yeniden Yapılanma” ile öğretim sürecinde verimin artacağına inanıyorlar (2.25).
- 5-“Yeniden Yapılanma” ile öğretmenlik mesleğine karşı motivasyonun artacağına inanıyorlar (2.24).
- 6-“Yeniden Yapılanma” sonucunda öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz tutum geliştirilmeyeceğini düşünüyorlar (2.50).
- 7-“Yeniden Yapılanma” sonucunda yeni bölüm ve ana bilim dallarının oluşturulmasını doğru buluyorlar (2.53).
- 8-“Yeniden Yapılanma” sonucunda daha nitelikli öğretmenlerin yetiştirileceğine inanıyorlar (2.32).
- 9-“Yeniden Yapılanma” sonucunda Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakülteleri'nin ayrı ayrı öğrenci alınmasını doğru bulmuyorlar (2.15).
- 10-“Yeniden Yapılanma” sonrasında öğretim materyallerinde nitel ve nicel bir artışın olacağına inanıyorlar (2.19).
- 11-“Yeniden Yapılanma” sonrasında ülke genelinde bir standardizasyonun sağlanacağına inanıyorlar (2.16).
- 12-“Yeniden Yapılanma” gereğince eğitim fakültelerinde sadece alan eğitimi üzerine lisansüstü çalışma yapılmasını doğru buluyorlar (2.36).
- 13-“Yeniden Yapılanma” sonucunda Eğitim Fakültelerini tercihte belli bir azalmanın olacağı öğrencilerin verdiği yanıtlardan ortaya çıkmaktadır (1.92).
- 14-“Yeniden Yapılanma” modelinin yürütülmesi için öğretim elemanlarının yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmektedirler (1.78).
- 15- “Yeniden Yapılanma” sonrasında öğrenciler nereye ait olduklarını sorgulamaktadırlar (1.77).
- 16-“Yeniden Yapılanma” modelinin en ideal öğretmen yetiştirme olmadığını düşünüyorlar (1.79).

Anketin verilerine uygulanan T-testi neticesinde aşağıdaki bulgular elde edilmiştir;

- 1-“Cinsiyet” serbest değişkenine göre uygulanan T-testi sonuçlarına göre kız öğrencilerin ortalama yanıtlarının 2.1540 ve erkek öğrencilerin ortalama yanıtlarının 2.1506 olduğu bulunmuştur. Levene's testi

neticesine göre elde edilen 0.053 manidarlık rakamı erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin görüşlerinde önemli bir farkın olmadığını ortaya koymuştur.

2-“Sınıf Düzeyi” serbest değişkenine göre uygulanan T-testi neticesinde 2.sınıf düzeyi ortalamasının 2.1664 ve 4.sınıf düzeyi ortalamasının 2.1591 olduğu, elde edilen 0.908 manidarlık rakamının bu iki sınıf düzeyinin görüşlerinde hiç bir farklılığın olmadığını ortaya koymuştur.

SPSS programının “Varyans Analizi” tekniğinin “bölüm” bağımsız değişkenine uygulanması neticesinde bölümlerin görüşleri arasında önemli farklılıkların bulunduğu ortaya çıkmıştır. Bölümler arası farklılığın kaynağını ortaya koymak amacıyla Scheffe Testi uygulanmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

- a- Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü ile Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü ve Eğitim Bilimleri Bölümü öğrencileri arasında belirgin bir görüş ayrılığının varlığı ortaya çıkmıştır.
- b- İlköğretim Bölümü ile Yabancı Diller Eğitimi Bölümü öğrencileri arasında belirgin bir görüş ayrılığının varlığı ortaya çıkmıştır.
- c- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü ile Yabancı Diller Eğitimi Bölümü öğrencileri arasında belirgin bir görüş ayrılığının varlığı ortaya çıkmıştır.
- d- Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü arasında belirgin bir görüş ayrılığının varlığı ortaya çıkmıştır.
- e- Eğitim Bilimleri Bölümü ile Yabancı Diller Eğitimi Bölümü öğrencileri arasında belirgin bir görüş ayrılığının varlığı ortaya çıkmıştır.

Normal frekans dağılım analizi bölüm serbest değişkeni baz alınarak uygulanmış aşağıdaki ortalama değerler bulunmuştur. Bu değerler en yüksekte (Yeniden Yapılanmaya en olumlu bakan bölüm) en küçüğe (Yeniden Yapılanmaya en olumsuz bakan bölüm) doğru sıralanmıştır.

- 1- Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü 2.3425
- 2- İlköğretim Bölümü 2.2200
- 3- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü 2.1664
- 4- Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü 2.1383
- 5- Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü 2.1292
- 6- Eğitim Bilimleri Bölümü 2.1024
- 7- Yabancı Diller Eğitimi Bölümü 1.8425

Uygulanan ölçeğin sorularının anlamlılığının tespiti üzerine uygulanan “Temel Bileşen Analizi” sonucunda sadece bir sorunun ayrıcalık gücünün 0.40’ tan küçük olduğu, dolayısıyla anlamsız olduğu diğer ölçek sorularının ise anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır.

Son olarak uygulanan anketin kovaryans matrisinin kullanılması sonucunda hesaplanan güvenilirlik katsayısının % 84.54 olduğu bulunmuştur.

Değerlendirme ve Öneriler

1-Anketin tamamı değerlendirildiğinde Buca Eğitim Fakültesi’nin öğrencileri “Yeniden Yapılanma”yı desteklemektedir.

2-Konuyla ilgili daha önceki çalışma [1] Türkiye genelinde Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanları’nın Yeniden Yapılanma’yı benimsemediklerini ortaya çıkarmıştı. Bu anlamda öğrenciler ile öğretim elemanları arasında net bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

3-Yeniden yapılanma modelinin yürütülmesinde öğretim elemanlarının yeterli olmadığı, öğrencilerin nereye ait oldukları konusunda sorun yaşadıkları ve bu nedenle modelin mevcut koşullar altında en ideal model olmadığını ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, amaçlanan yapılanmaya en az 10 yıl gibi bir geçiş süresi tanındıktan sonra tam olarak uygulanabilir kanısındayız.

Bu çalışmanın istatistik değerlendirmelerinde yardımcı olan Araş. Gör. A. Murat ELLEZ' e teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- [1] "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanmasının Fizik Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi" EROL M, ÇALLICA H., AYGÜN M., SEZGİN G. ve KAVCAR N., TFD-18. Fizik Kongresi, 25-28 Ekim 1999, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- [2] "Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi" Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Mart 1998, Ankara.
- [3] "YÖK-Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin Fizik Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi", EROL M, ÇALLICA H., KAVCAR N. ve SILAY İ., 11:Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri, s.175.Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi.